

Besvarelse af 10-dages forespørgsel fra Katrine Vinther Nielsen (Enhedslisten) vedr. Elever i specialklasser

6. maj 2022
Side 1 af 5

1. Hvor mange elever kommer direkte i henholdsvis specialklasse og -skole fra børnehaven?

I løbet af de seneste fem år er et stigende antal børn overgået direkte fra dagtilbud til specialundervisningstilbud i enten specialklasse eller specialskole. Fra starten af skoleåret 2017/2018 og til starten af indeværende skoleår er antallet af børn, der opstarter i specialundervisning steget med 60 pct., men det skal her bemærkes, at tendensen ser ud til at være udjævnet mellem skoleåret 2020/2021 og 2021/2022.

Tablet: Skolestartere i specialundervisning (i 0. klasse)

	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Specialskole	23	38	28	41	37
Specialklasse	39	59	45	55	51
Nest			8	4	11
Total	62	97	81	100	99

2. Hvor mange skoler kan holde sig indenfor det udmeldte budget til eksterne specialklasser?

Skolerne tildeles hvert år en mængde af midler – kaldet et betalingsbudget – som skolen skal bruge til at betale for distriktselever, der er i specialklasse. Størrelsen på dette betalingsbudget varierer fra skole til skole ud fra sammensætningen af det lokale elevgrundlag, via Børn og Unges budgettildelingsmodel. Den mængde af midler som Børn og Unge kan tildele skolerne til deres betalingsbudget bliver samlet set påvirket af, hvor store udgifter Børn og Unge på samme tid har til at drive specialklasser og øvrige specialundervisningstilbud. Hvert år skal der være balance mellem midler Børn og Unge får til at drive specialtilbud og de udgifter Børn og Unge har til at drive tilbuddene. Der må således ikke bruges flere midler end der er afsat til området. Derfor skal Børn og Unge prioritere at dække udgifter til lovpligtige eller Byrådsbeslutede indsatser først, herunder fx specialundervisning i specialklasser. Derefter kan de resterende midler blive fordelt ud til skolerne til deres betalingsbudget. Det betyder, at betalingsbudgettet for den enkelte skole – de midler de har til at betale for specialklassepladser – afhænger af, hvor store udgifterne er til at drive specialundervisningstilbuddene. Skolerne fik i gennemsnit et betalingsbudget på ca. 2,7 mio. kr. i 2021.

I 2021 skulle skolerne samlet set betale ca. 50 mio. kr. mere for specialklassepladser, end det tildelte betalingsbudget. I 2021 kunne 5 procent af skolerne holde sig indenfor deres tildelte betalingsbudget. Det varierer dog markant på tværs af skolerne, hvor meget den enkelte skole skulle betale ekstra. Eksempelvis havde 11 procent af skolerne en merudgift på under 100.000 kr. i forhold til det tildelte betalingsbudget.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

PPR Administration

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 89 40 37 77
Direkte telefon: 20 53 37 34

Direkte e-mail:
kashen@aarhus.dk

Sag: 22/036089-2

Sagsbehandler:
Kasper Henriksen

6. maj 2022
Side 2 af 5

3. Hvor mange antal børn er i specialtilbud?

Spørgsmålet forstås således, at der med henvisning til overskriften på forespørgslen (elever i specialklasser) henvises til specialundervisningstilbud, når antallet af børn i specialtilbud skal opgøres.

I nedenstående tabel fremgår det, at der pr. januar 2022 var 1.144 elever i specialklasse og 464 elever går i specialskole. Det markerer en udvikling over flere år, hvor flere og flere børn og unge visiteres til specialundervisning, som det fremgår af tabellen.

Skoleår	Antal elever i specialklasse	Antal elever i specialskole
2020/2021	1094	426
2019/2020	1030	412
2018/2019	990	388
2017/2018	884	387

4. Hvor mange specialpædagogiske tilbud er der i Aarhus?

I forlængelse af ovenstående afsnit har Aarhus Kommune følgende specialundervisningstilbud:

- Specialklasser
- Specialskoler
- Nest

I Aarhus Kommune er der 23 værtsskoler for specialklasser, der samlet set driver 161 specialklasser fra 0.-10. klassetrin. Aarhus Kommune har to specialskoler for børn og unge, som har behov for et mere vidtgående specialundervisningstilbud end specialklasse, Langagerskolen og Stensagerskolen. Langagerskolen målgruppe er som oftest elever med autisme spektrum forstyrrelser (ASF) og/eller svær ADHD. Stensagerskolens målgruppe er elever med store specialpædagogiske behov.

Aarhus Kommune driver også Nest-klasser. Nest er et skoleinklusionsprogram, hvor børn med autismespektrumforstyrrelser eller ADHD og børn fra almenområdet er en del af det samme klassefælleskab.

Nest-klasser er karakteriseret ved:

- To voksne, der underviser efter en struktureret co-teaching model
- Færre børn indledningsvist, idet klassekvotienten i 0. klasse er på 16, hvor af 4 børn har autismespektrumforstyrrelser, stigende til 24 børn i 9. klasse, hvor af 6 børn har autismespektrumforstyrrelser.
- Struktur og ro i klassen funderet i systematisk didaktik og specialpædagogik for alle
- Indretning af klasserummet

Siden 2014 har Aarhus Kommune haft Nest-klasser for børn med autismespektrumforstyrrelser på Katrinebjergskolen. Skolen har 13 klasser fordelt

over 0.-5. klassetrin. I indeværende skoleår er der også 1 Nest-klasse, 0. klasse på Beder Skole for børn med ADHD.

6. maj 2022
Side 3 af 5

5. Hvordan er udviklingen af tilbud i Aarhus og svarer det til behovet?

Spørgsmålet forstås således, at der spørges til udviklingen i antallet af specialundervisningstilbud i forlængelse af ovenstående spørgsmål.

Nest-klasser oprettes efter en fast model, hvor der hvert år opstartes 1-2 nye Nest-klasser på de to værtsskoler på 0. årgang. Som det blev udlagt ved forrige spørgsmål, har Aarhus Kommune i alt 14 Nest-klasser i indeværende skoleår.

I tabellen herunder fremgår det, hvordan antallet af tilbud er vokset siden skoleåret 2017/2018.

Skoleår	Værtsskoler	Specialklasser	Specialskolepladser
2021/2022	23	161	464
2020/2021	22	148	426
2019/2020	21	137	412
2018/2019	20	131	388
2017/2018	18	120	387

Jævnfør den gældende lovgivning skal Aarhus Kommune stille specialundervisningstilbud til rådighed, når et barn eller ung har behov derfor. Udviklingen i antallet af børn og unge i specialundervisningstilbud afspejler dermed, at der har været et stigende behov blandt børn og unge. Her er det Børn og Unge opgave at stille et specialundervisningstilbud til rådighed når behovet hos det enkelte barn opstår. Børn og Unge søger derfor hele tiden at forudse behovet udi fremtiden. Hvert år foretages en planlægning af kommende specialklasser, der indebærer, at Børn og Unge vurderer det kommende behov ud fra en række indikatorer, der bl.a. indebærer prognoser og forventninger pba. dialogmøder for børn og unge i mistrivsel.

6. Hvordan er prisudviklingen for pladser i specialtilbud?

Spørgsmålet forstås således, at der ønskes et overblik over hvilke udgifter, der er forbundet med pladser i specialtilbud, herunder også udgifter for den enkelte skole.

PPR foretager hvert år i marts og april en planlægning af det kommende skoleårs specialklassetilbud, hvori størstedelen af det følgende skoleårs specialklasser fastlægges. Udgifterne til hver enkelt klasse tager afsæt i en beregning, der skal tage højde for de lovgivningsmæssige rammer for undervisningstid for den enkelte elev i klassen og den fastsatte normering i specialklasserne, som den er besluttet af byrådet. Ud fra de samlede udgif-

ter findes en udgift pr. specialklasseplads, som i skoleåret 2021/22 er ca. 190.000 kr. Denne udgift ændrer sig ikke nævneværdigt fra år til år, medmindre lovgivningen omkring undervisningstimetallet eller det fastsatte normeringsniveau ændrer sig.

6. maj 2022
Side 4 af 5

I forbindelse med etablering af den nuværende budgettildelingsmodel, der blev iværksat fra skoleåret 2020/2021, er det besluttet, at prisen for specialklassepladser ikke skal være omkostningsægte. Det betyder mao. at den pris skolerne betaler for en specialklasseplads ikke svarer til den fulde udgift, som Børn og Unge har til at drive pladsen (det er de ca. 190.000 kr. der fremgår ovenfor). Det blev endvidere besluttet, at prisen på en specialklasseplads skulle fastholdes på et bestemt niveau og kun skulle fremskrives i overensstemmelse med ovenstående praksis. Prisen pr. specialklasseplads er i indværende skoleår ca. 149.500 kr. i helårsniveau.

7. Hvilke efteruddannelses tilbud tilbydes lærere og pædagoger i specialklasser og skoler?

Medarbejdere i specialklasser og skoler har forskellige muligheder for kompetenceudvikling og efteruddannelse.

Langagerskolen tilbyder sine medarbejdere egen intern uddannelse, der giver dem specialpædagogiske kompetencer m.m. Denne interne uddannelse udbydes også til medarbejdere i specialklasser og fra Stensagerskolen.

For medarbejdere i både specialklasser og specialskoler stiller PPR to tilbud til rådighed.

- Videnspakker: Et frivilligt tilbud, hvor medarbejdere kan tilmelde sig kurser af 3 timers varighed på forskellige tider af året, der har til formål at dele seneste viden, reflektere over praksis og styrke kompetencerne indenfor relevante specialpædagogiske emner. Videnspakkerne kan handle fx om mental retardering, ADHD, autisme, konflikthåndtering og forældresamarbejde.
- Karavanen: Et tilbud til én skole, hvor hele ledelsen, alle medarbejdere på skolen, der arbejder med børn i specialklasser og al PPRs personale i specialklasserne deltager i aktionslæringsforløb, der strækker sig over 3 mødegange af 3 timers varighed. Skolens ledelse beslutter, hvilket indhold Karavaneforløbet skal indeholde. Det kan være co-teaching og alle de samme emner som i videnspakkerne.

Endeligt tilbyder PPR både nye medarbejdere og medarbejdere i nye specialklasser ved skoleårets start et todages introduktionsforløb. Forløbet har til formål at introducere til specialklasser i Aarhus Kommune, til samarbejdet med PPR og give relevant viden om fx ADHD/autisme/mental retardering, virksomme pædagogiske metoder og videndeling.

8. Finansieres Melleformer af centrale midler, som ellers skulle være brugt til specialklasser/specialskoler?

6. maj 2022
Side 5 af 5

Byrådet har tildelt midler til finansiering af melleformer. I budget 2020 tildelte Byrådet 21 mio. kr. årligt til specialundervisning på skolerne og udvikling af melleformer. I budget 2021 blev det suppleret med yderligere 11,5 mio. kr. til melleformer. Midlerne er således ikke taget fra skolernes betalingsbudget. Derimod er det indlagt i de midler Børn og Unge har modtaget til melleformer, at en del af midlerne går til skolernes betalingsbudget til betaling af specialklassepladser.

Note:

Børn og Unge har i vinteren 2021 og foråret 2022 gennemført en større analyse af bredere børnefællesskaber på almenområdet, specialområdet og PPR. Såfremt det ønskes, kan dele af ovenstående såvel som yderligere indsigt i området findes deri ([link til analyse](#)).

Med venlig hilsen

Thomas Medom

/

Martin Østergaard Christensen